

לעמאל, וגזירת חכמים דהאוכל ושותה אוכלין ומשקין עמאין דעמא, הוא דנעמא ע"י האכילה והשתיה ולא דהרביעית מים עמאים שצמטיו מעמאין חותי, ולא חִיכַפּת לן כלל מה דצאמנע נעברו המים העמאים צמטיו, ושפיר מלערפת שחיה אחרונה לשחיה ראשונה.

וע"י רש"ש שצ"ד, שכי' לדעת ר"ת וגזירה קדומה היתה צאוכל חלי פרס חס נסרחו צמטיו תי' לא מלטרף לאכילה אחרונה, דחי לא שייכא גזירה דחתי לעמא חרומה, עיי"ש, אצל שלח לדעת ר"ת ורש"י ויתר הראשונים וכן לר"ת בגזירה אחרונה דכזילה, שפיר מלטרפי אפי' חס צינתיים נסרחו ופקעה עומאתן, ומש"כ שם לדעת ר"ת בגזירה ראשונה ג"כ אינו מוכרח, ועל כן נראה דבעל צאמנע מים שצמטיו נעברו, ומ"מ מלערפת שחיה אחרונה לראשונה דשחית המים עמאים הוא המעמאתן וסו"ם היתה כאן שחית רביעית של מים עמאים.

ב

במעשה שהיה שמת אבי הכלה אחר החופה *

... אמרתי להעיר זזה על ענין הלכה למעשה שצא לפני כז' הדרי"ג שליט"א, על דבר העוֹזֵדָא צישא שאירע ר"ל שמת אבי הכלה אחרי החופה לפני צעילת מלוא, שפסק כז' הדרי"ג שליט"א לנהוג שצעת ימי המשחה ואח"כ שצעת ימי אצילות, והנה תורה היא וללמוד אני לריך, כי לפענ"ד ה"י נראה, דכיון דהרא"ש שהוצא צוקה"כ ס"ל דשצעת ימי המשחה חלים רק אחר שצעל, ודאי הלכה כמותו שהוא צתראה, וגם צשטמ"ק הוצא גם כמה דעית הראשונים ז"ל הסיצרים כרא"ש, וכן פסק גם

* נכתב לרב גדול בשנת תש"ג, ושוב היה מעשה בשנת תשכ"ז בחופת אחד מבני הישיבה, שמת אבי הכלה אחר החופה מיד, וחיוה אז רבינו ז"ל דעתו לנהוג ז' ימי אבילות קודם, וכש"כ כאן.

צעל "חכמת אדם". ונראה דאם צאו לשחיל צאמנע שצעת הימים, וכבר עברי כמה ימים שלא נהג אצילות, דג"כ לריך צאמנע להתנהג אצילות יתר הימים שנשאר, ואח"כ לנהוג שצעת ימי המשחה, דכיון דריצ הפוסקים ס"ל דחלה אצילות, ממילא כל יים יים שאינו נהג אצילות, צאיסיר קאי, ולכן לריך לנהוג כעת אצילות, וא"ל להשלים הימים שחסר וכש"פ צש"ע צסי' שז"י. ונראה גם צנ"ד דאפי' חס לא נהג כלל אצילות שצעת הימים דג"כ א"ל לנהוג אח"כ שצעת ימי אצילות ולריך לנהוג שצעת ימי המשחה, דאפי' לפי דעתו שנהג שצעת ימי משחה, הרי מ"מ צדצרים שצלינעא נהג אצילות, וממילא דלפי ש"י הפוסקים שאמרנו דחלה עליו אצילות ולא גם צדצרים שצלינעא. וחילי ידי הוא מהא דמקיר דברי הראצ"ד ז"ל שמי שלא נהג אצילות צין צשיגג צין צמוזד כל שצעה דלריך להשלים, ישכן נפסק צש"ע צסי' הכ"ל, הוא מהא דאמרי דקיים שעה אחת כפיית המטה ערצ הרגל שא"ל לנהוג אצילות אחר הרגל, דמשמע דוקא קיים שעה אחת הא לא קיים כלל אין הרגל מפסיקו, ומזה הוציא הראצ"ד את דינו וכמו שהוצא בכל הראשונים ז"ל, ועפ"י נראה דדון מינה ימינה, דמה התם אפילו קיים דצרים שצלינעא צערצ הרגל הרגל מפסיקו, כ"כ גם חס נהג רק דצרים שצלינעא צחוך שצעת הימים, דג"כ א"ל אח"כ להשלים, כנ"ל. וברי כן מצואר צש"ע סי' שז"ט דאפי' מת צמרצ הרגל שחל להיות שצצת דג"כ הרגל מפסיקו, דמצואר מזה דגם צדצרים שצלינעא מיקרי קיום אצילות. ואף דל"ד הדצרים שצלינעא דחתן לדצרים שצלינעא דצצת דצחתן מלך ציופיו תחזינה עיניך ומותר צגהון ותספירת, מ"מ נראה דאין לחלק, וצפרע צחתן שהדצרים שצלינעא הוי ודאי ענין אצילות. ואולי יש לחלק וליומר דנהי דגם דצרים שצלינעא חשיב קיים אצילות, מ"מ זה דיקא שצצת שאי

[אוצר החכמה]

אפשר דדברים שגלוי, אצל לא נהג אצילות כל שבעה בשוגג, אפי' נהג דברים שצונועא לא מיקרי קיום אצילות וצריך להשלים, וי"ע.

כא

בסוגיא דפסחים דכ"ז

ובדין מועל אחר מועל *

בע"ה, ב' ניסן תשי"ח, ירושלים עיה"ק ת"ו.

א... ובדבר אשר בקבי ממני לעיין בסוגיא דפסחים דכ"ז, זהא דאמרינן שם, אמר רמז"ה כגון שנפלה דליקה מאליה צעלי הקדש דליכא חוש דנמטול, והעיר כצ"ה טעמא דכל הנשרפין אפרן מותר וכל הנקצרין אפרן אסור, הוא משום דנשרפין דמאותן בשריפה הרי נעשית מלכותן וכל דנעשית מלכותן הותר וכמש"כ התוס' בתמירה, משא"כ בנקצרין, וא"כ צעלי הקדש דליכא מלוא לשורפן וא"כ הא אינו בכלל כל הנשרפין ומה זה דקתני תנא כל הנשרפין אפרן מותר וכו' ואפר הקדש לעולם אסור, הא פשיטא דלא עדיף מכל הנקצרין דאפרן אסור, עכ"ל. ואומר אני שיפה הק' ומה שחירץ להם ח"א דמיירי צעלי מערכה וגם כשנפלה דליקה מאליה חשיב נתקיימה מלכותן, וזהו דקתני תנא דאף דהוי בכלל כל הנשרפין דנעשית מלכותן, מ"מ אפרן אסור והקדש דעלי מערכה נפיק מכלל דכל הנשרפין אפרן מותר, לענ"ד טעם בזה, חולס לאו מעטמיה דמר אלא מטעמא אחרינא וכאשר יצא.

דהנה אי נימא כמו שר"ה לומר דגם שנפלה דליקה מאליה הוי עלה דין הדלקת עלי מערכה וחשיב נתקיימה מלכותן ואפי"ה האפר אסור, א"כ למד צריך לומר שנפלה דליקה מאליה, הא אפילו כהדליקה הכהן מלי לאוקמי וג"כ אפרו אסור. והאמת דצעלי

* לא מצאנו המכתב שנשלח, ובידינו רק קטעים לא מושלמים מהעסקי הכנה.

המערכה לפני הרמת הדשן מיעלין זה לכ"ט, ואחרי הרמה צשאר האפר לפני הולאת הדשן הוי פלוגתא דרב ור"י צמעילה ד"ע אי מיעלין, יפסק הר"ם פ"צ מה' מעילה ה"ד דמועלין, ועי' בר"ם פ"צ מת"מ הט"י דמשמע דגם אחר הולאת הדשן נהי דלא מיעלין מ"מ אין נהנין ממנו לעולם, [ודברי הכס"מ שם תמוהים דהא איתא שם דדוקא עד הולאת הדשן הוא דמועלין], וזהו נכלל צשינוייא אחרינא דגמי רב שמייה אמר צאותן שטעונין גניזה וכו'. ואם כינת החכם היתה דמיירי צנפלה דליקה מאליה שלא על גבי המערכה, הא פשיטא דלא חשיב נעשית מלכותן. ועי' עוד בחוס' שכתבו דהוי מלי לאוקמי צעלי שלמים, והרי אכתי כאן יק' מה שהעיר כצ"ה. והנה אי נימא דמיירי צעלי דכ"ז או צעלי דמייהן לקרצן, יק' טפי הא גם האפר שייך לצדכ"ז או לדמי קרצן ופשיטא דמועלין צו יכדאמרינן צמעילה דע"י, לא יחא אלא דאקדיש אשפה לצדכ"ז וכו'. ולזה י"ל דמיירי צאמת צעלי מערכה שהיקדשו קדוש"ג לצתר דשפינהו לגזירי כדאמרינן צמנחות דק"צ, והדלקו שלא על גבי המזבח ואפי"ה אפרן אסור, אצל אכתי תיקשי הערת כת"ר, דכ"ג הא לא הוי נעשית מלכותן. וגם...

...ובעצי מערכה שהודלקו מאליהם ע"ג המזבח היה מסתבר לומר כמו דסדר החכם הנ"ל דחשיב דליקת עלי מערכה ומתקיים בזה מלכות עלי מערכה. דהא איתא בגמ' יומא דכ"א דאעפ"י שאש ירדה מן השמים מלוא להצית מהבדיוט, וכן כסק הר"ם פ"צ מת"מ הכ"א, ימשמע דרק מלוא להצית מן ההדיוט, אצל מ"מ אס לא הצית מן ההדיוט ג"כ מתקיים הדין דאש תמיד תוקד יכו' והכ"ג צאש דהדיוט כהודלק מאליה, דלענין זה אין לחלק דהא גם צאש מן השמים אין כאן הדלקת כהן. ומ"מ...